

ську таємницю / Н. Л. Михальчишин // Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. – 2011. – № 2. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vviem/2011_2/28.pdf

14. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.

15. Про адміністративні послуги : Закон України від 6.09.2012 № 5203-VI – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>

Стаття надійшла до редакції 27.05.2013

References

1. Yusupov, K. I. (2012). About the tax secret. *Nalogovaya Proverka (Tax Verification)*, 1. Retrieved from <http://base.garant.ru/58096131/> (in Russ.).
2. Dukhanov, S. S. (2010). The modern vision of «tax secret» concept. *Rossiyskiy nalogoviy kurier (The Russian Tax Courier)*, 9. Retrieved from http://www.rnk.ru/journal/archives/2010/9/nalogoviy_klub/aktualnyy_vopros/sovremennoe_videnie_ponya_tiya_nalogovaya_taina145062.phtml (in Russ.).
3. Skhulish, E. D., & Marushchak, A. I. (2011). Short stories of informative legislation of Ukraine: problems of theory and practice. *Informaciyna bezpeka liudyny, suspilstva derzhavy (Informational Safety of Human, Company, State)*, 1(5), 7-12 (in Ukr.).
4. Diamond, J. W., Zodrow, G. R., & Baker, J. A. (2008). *Fundamental Tax Reform: Issues, Choices, and Implications*. London: Massachusetts Institute of Technology.
5. Bartlett, B. R. (2012). *The benefit and the burden: tax reform – why we need it and what it will take*. New York: Simon & Schuster.
6. Kucherov, I. I., & Torshyn, A. V. (2003). *Tax secret: the legal regime for the protection of information*. Moscow: Centr JurlInfoR (in Russ.).

7. Kostenko, M. Yu. (2003). *Tax secret: scientific and practical manual*. Moscow: BECK Publishing House (in Russ.).
8. Proskura, K. P. (2012). Foreign experience of tax administration organization. *Ekonomichnij Casopis-XXI (Economic Annals-XXI)*, 7-8, 30-33 (in Ukr.).
9. Proskura, K. P. (2012). The features of taxes administration in Ukraine. *Ekonomichnij Casopis-XXI (Economic Annals-XXI)*, 3-4, 53-55 (in Ukr.).
10. Shevchuk, O. I. (2013). The forms and methods of tax control: world experience and Ukrainian practice. *Ekonomichnij Casopis-XXI (Economic Annals-XXI)*, 1-2(1), 73-76 (in Ukr.).
11. Filio, M. M. (2012). The problem of losses of budget from the grant of tax deductions and ways of its decision. *Ekonomichnij Casopis-XXI (Economic Annals-XXI)*, 3-4, 73-76 (in Ukr.).
12. Hamburg, I., & Frolov, O. (2011). Legal providing of commercial secret defense in Ukraine. *Derzhava ta rehiony (The State and Regions)*, 2, 64-69 (in Ukr.).
13. Myhalchshyn, N. L. (2011). Problem of closed information which contains the bank secret. *Visnyk Volynskoho instytutu ekonomiky ta menedzhmentu (Announcer of the Volyn Institute of Economics and Management)*, 2. Retrieved from http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vviem/2011_2/28.pdf (in Ukr.).
14. Verkhovna Rada of Ukraine (2011). About access to public information (Law of Ukraine). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (The News of Supreme Council of Ukraine)*, 32, 314 (in Ukr.).
15. Verkhovna Rada of Ukraine (2013). About administrative services (Law of Ukraine). Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5203-17> (in Ukr.).

Received 27.05.2013

К. П. Проскура

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та кредиту, Київський економічний інститут менеджменту, Україна
proskura_kp@ukr.net

УДК 336.145.2

ПРОГНОЗНО-АНАЛІТИЧНА РОБОТА ОРГАНІВ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

Анотація. У статті розглянуто методологічні аспекти прогнозно-аналітичної роботи податкових органів та здійснено оцінку її ефективності. На основі проведеного аналізу виявлено основні тенденції і проблеми провадження податковими органами прогнозно-аналітичної роботи в Україні. Запропоновано вдосконалення прогнозно-аналітичної роботи податкових органів шляхом застосування інформаційних технологій та нових видів обробки інформації, і насамперед кластерного аналізу.

Ключові слова: податкова система, податкове адміністрування, прогнозно-аналітична робота податкової служби, податковий контроль, податковий борг.

К. П. Проскура

кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов и кредита, Киевский экономический институт менеджмента, Украина

ПРОГНОЗНО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ РАБОТА ОРГАНОВ НАЛОГОВОЙ СЛУЖБЫ И ОЦЕНКА ЕЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ

Аннотация. В статье рассмотрены методологические аспекты прогнозно-аналитической работы налоговых органов и осуществлена оценка ее эффективности. На основе проведенного анализа выявлены основные тенденции и проблемы ведения налоговыми органами прогнозно-аналитической работы в Украине. Предложено совершенствование прогнозно-аналитической работы налоговых органов путем применения информационных технологий и новых видов обработки информации, прежде всего – кластерного анализа.

Ключевые слова: налоговая система, налоговое администрирование, прогнозно-аналитическая работа налоговой службы, налоговый контроль, налоговый долг.

Kateryna Proskura

Ph.D. in Economics, Kyiv Economic Institute of Management, Ukraine

FORECASTING AND ANALYTICAL WORK OF THE TAX AUTHORITIES AND EVALUATION OF ITS EFFECTIVENESS

Abstract. The effectiveness of the tax system, which is part of the complex of economic governance, is largely determined by the organization and the level of information and analysis work of the tax authorities. They serve as a sort of think tanks engaged in a comprehensive and integrated analysis of the economic situation in the country, regions; assess the tax base and the determination of its reserves to ensure the sustainable income to the state and local budgets. Leading role in the analytical work of the State Tax Service (STS) belongs to analysis (comprehensive (general) and selective (partial) and assessment of factors of external and internal environment of the STS of Ukraine which determine the basic conditions of their functioning.

Comprehensive analysis involves the study of the full range of reasons and conditions that affect or may affect a particular object or phenomenon, as well as methods and effective ways to influence it. Selective analysis is the study of certain problems of tax legislation control compliance and the activities of the STS of Ukraine. Forecasting the revenue is an important tool for ensuring stable and rhythmic revenues to budgets of all levels and guaranteeing in-time funding. This work, carried out with the usage of modern mathematical economic models, can be attributed to the internal processes of the tax service, the level of performance of which directly affects the most important indicator of the service – the budget.

Analytical work is not an end in itself in the organs of the State Tax Service of Ukraine, it is subject to major and ambitious task-management decisions to ensure organizational integrity and stability of the tax administration, improvement its direct functions implementation in the field of taxation.

Key words: tax system; tax administration; forecasting and analytical work of the tax service; tax control; tax debt.

JEL Classification: H21, H29

Постановка проблеми. У сучасних умовах господарювання в Україні особливо значення набуває ефективне планування та прогнозування податкових надходжень, оскільки від цього залежить своєчасність наповнення бюджету, відсутність касових розривів і виконання державою запланованих витрат. Ураховуючи нестабільність вітчизняного законодавства, значні коливання ринкових ставок, курсів валют, інфляційних процесів, багатьох інших показників, таке планування й прогнозування часто є неефективним. Тому важливим завданням є розробка нових підходів і підвищення ефективності прогнозно-аналітичної роботи податкових органів.

Податкова система є складовою системи державного управління. Ефективність такої складної, територіально розгалуженої та інформаційномісткої системи багато у чому визначається організацією і рівнем інформаційно-аналітичної роботи в податкових органах, діяльність яких передбачає використання великих обсягів різноманітної інформації. Інформаційно-аналітичне забезпечення в системі органів державної податкової служби України є важливим видом допоміжної діяльності у виконанні ними своїх функцій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням податкового адміністрування, і зокрема аналізу прогнозно-аналітичної роботи податкових органів, оцінюванню її ефективності присвячено роботи вітчизняних учених: Ю. Іванова [5], В. Мельника [1], В. Тарангул [6], В. Кузьо [2] та ін., зарубіжних: Г. Саймона (*Simon*) [7], Дж. Стігліца (*Stiglitz*) [8], у тому числі російських: А. Бризгаліна [3], О. Погорельського [9], Т. Юткіної [10] та ін.

У роботі [1] сутність адміністрування податків визначається як управлінська діяльність органів державної виконавчої влади, яка пов'язана з організацією процесу оподаткування, засновується на державних законодавчих і нормативних актах та використовує соціально зумовлені й прийнятні правила. У цьому аспекті прогнозно-аналітична робота податкових органів розглядається як складова податкового адміністрування.

У роботі [2] виділено основні вимоги до аналітичної роботи податкових органів, а саме: достовірність, повнота, суттєвість, своєчасність, зрозумілість, нейтральність, порівнянність результатів, системність і плановість, комплексне використання методів аналізу.

Провідне місце в аналітичній роботі органів ДПС відводиться аналізу та оцінці факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, які визначають основні умови функціонування податкових органів України.

Мета статті – розкриття основ та особливостей прогнозно-аналітичної роботи податкових органів, визначення основних чинників, що впливають на її результативність, виявлення проблем та шляхів їх подолання, оцінка ефективності прогнозно-аналітичної роботи податкових органів та розробка рекомендацій щодо її підвищення.

Основні результати дослідження. Аналітична робота в органах ДПС України – це постійна дослідна діяльність, у якій застосовується широкий комплекс організаційних заходів і методичних прийомів для вивчення та оцінки інформації про стан дотримання податкового законодавства, результати практичної діяльності органів ДПС України з виконання поставлених перед ними завдань, а також про умови, у яких ці завдання реалізуються.

Аналітична робота спрямована на 1) усебічний і комплексний аналіз економічної ситуації в державі, регіонах, оцінку бази оподаткування та визначення її резервів для забезпечення виконання показників доходів і сталих надходжень до державного та місцевих бюджетів [3]; 2) вивчення закономірностей практично всіх процесів і явищ суспільного життя, що можуть тією чи тією мірою вплинути на діяльність органів ДПС; 3) використання здобутих відомостей та знань для ефективної діяльності податкових органів.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності державної податкової служби являє собою комплекс заходів із збору, опрацювання і використання інформації, не-

обхідної для виконання органами державної податкової служби покладених на них функцій та завдань.

Для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності державної податкової служби використовується інформація, що надійшла:

- від платників податків і податкових агентів, зокрема а) інформація, що міститься у податкових деклараціях, розрахунках, інших звітних документах; наданих платниками податків первинних документах, які ведуться в паперовій або електронній формі, реєстрах бухгалтерського обліку, фінансовій звітності, інших документах, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків та зборів; б) відомості про фінансово-господарські операції платників податків і застосування реєстраторів розрахункових операцій;
- від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та Національного банку України, зокрема інформація: про об'єкти оподаткування, що надаються та/або реєструються такими органами; про результати здійснення державного контролю за господарською діяльністю платника податків; що міститься у звітних документах, які подаються платником податків органам виконавчої влади та/або органам місцевого самоврядування; про дозволи, ліцензії, патенти, свідоцтва на право провадження окремих видів діяльності; про експортні й імпорتنі операції платників податків;
- від банків, інших фінансових установ про наявність та рух коштів на рахунках платника податків (за рішенням суду);
- від органів влади інших держав, міжнародних організацій або нерезидентів;
- від підрозділів податкової служби та митних органів за результатами податкового контролю [4].

Основні цілі аналітичної роботи органів ДПС:

- забезпечення безперервного спостереження за результатами службової діяльності;
- систематичне інформування органів влади й управління, керівництва органів ДПС України, у тому числі ДПІ, про фактичний стан дотримання податкового законодавства і завдання органів ДПС України щодо посилення контролю за його виконанням, особливо у частині надходження доходів до бюджету;
- своєчасне вжиття заходів щодо посилення боротьби із порушенням податкового законодавства (щоденне реагування);
- підвищення ефективності заходів щодо усунення порушень податкового законодавства шляхом своєчасного і цілеспрямованого прийняття управлінських рішень на рівні керівництва та інших органів ДПС, їх служб і підрозділів на місцях;
- підготовка змістовних матеріалів та пропозицій, які дозволяють владним структурам прийняти ефективні законодавчі акти.

На підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що провідне місце в аналітичній роботі органів ДПС посідає аналіз і оцінка факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, які визначають основні умови функціонування органів ДПС України.

Під зовнішнім середовищем розуміють об'єктивні умови, у яких діє податкова служба. Це, по-перше, соціально-економічні, політичні, демографічні, територіальні та інші фактори, що впливають на стан дотримання податкового законодавства, форми і методи боротьби з його порушенням, по-друге – власне порушення податкового законодавства.

Внутрішнє середовище – це можливості та засоби органу ДПС і результати його діяльності.

Під час оцінки зовнішнього та внутрішнього середовища одночасно вивчається комплекс питань, пов'язаних із функціонуванням органу ДПС. Проте часто доводиться аналізувати проблеми, розв'язання яких без попереднього дослідження неможливе. Таким чином, існує два напрями аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища – комплексний (загальний) і вибірковий (частковий).

Комплексний аналіз передбачає дослідження комплексу причин та умов, які справляють вплив або можуть впливати на конкретний об'єкт чи явище, а також методів і шляхів ефективного впливу на нього.

Вибірковий аналіз полягає в дослідженні окремих проблем контролю за дотриманням податкового законодавства та діяльності органів ДПС України. Проте поняття вибіркового є дещо умовним. Адже дослідження окремої проблеми теж, певною мірою, має комплексний характер з точки зору вивчення всього спектра причин та умов, які можуть впливати на певне явище.

Конкретне аналітичне дослідження передбачає такі етапи:

1. Визначення мети аналітичної роботи.
2. Вибір об'єктів і складання плану (програми) дослідження (перелік питань, які вивчаються).
3. Вибір (розробка) методики дослідження.
4. Складання плану організаційних питань.
5. Перевірка методики дослідження.
6. Збір матеріалу.
7. Аналіз зібраного матеріалу, його узагальнення, формулювання висновків.
8. Перевірка висновків, їх аналіз на практиці.
9. Підготовка пропозицій за результатами аналізу.

З урахуванням практики суб'єкт управління насамперед оцінює проблеми. На цій основі вивчаються цілі та завдання дослідження, висувуються гіпотези.

При складанні програми з'ясовується приблизний обсяг майбутньої роботи, питання, які мають бути вивчені, а також термін аналізу.

Методика дослідження повинна давати уявлення про те, як аналізувати кожне питання плану, яку інформацію та методи для обробки інформації необхідно використати, де і якими способами її можна здобути. Визначаються джерела інформації (оперативна, статистична, бухгалтерська та податкова звітність, акти і довідки перевірок, анкети, опитувальні листи, нормативно-правові документи).

План організаційних питань призначений для впорядкування вирішення питань, пов'язаних із аналітичною роботою. Зокрема, при плануванні здійснюється розрахунок кількості годин роботи спеціалістів та необхідних коштів на основі приблизного обсягу майбутньої роботи; послідовність і тривалість операцій; склад та функції учасників вивчення.

Додаткові документи (анкети, опитувальні листи тощо), які розробляються для аналізу, обов'язково перевіряються. З цією метою може бути проведено експериментальне випробування, під час якого уточнюється і вдосконалюється вибрана методика збирання та аналізу інформації.

Збір інформації для аналітичної роботи передбачає застосування основних методів – вивчення документів, опитування, спостереження, експеримент.

1. Вивчення документів – підбір та аналіз текстів із тематики аналізу, вивчення нормативних актів, звітної документації, довідок, поточного листування, матеріалів конкретних справ, заяв, пропозицій громадян, публікацій у пресі.

2. Опитування проводиться зазвичай у вигляді анкетування та інтерв'ювання.

Анкетування дозволяє охопити більшу, порівняно з інтерв'юванням, кількість інформації й об'єктивно її вибрати, використовуючи методи математичної статистики.

Аналіз завжди базується на спостереженні, що здійснюється шляхом ознайомлення зі станом справ на місцях, узагальнення досвіду роботи та виконання інших завдань. Часто застосовується метод вибіркового обстеження досліджуваної сукупності об'єктів. Тоді особливого значення набуває репрезентативність вибірки, тобто правильне визначення кількості об'єктів, що підлягають вивченню з метою забезпечення певного рівня достовірності із заданою ймовірністю. Але кількість об'єктів не гарантує репрезентативності, якщо вибірка за структурою не представлятиме модель генеральної сукупності.

За результатами аналізу зібраної інформації зазвичай складається узагальнюючий документ, у якому формулюються висновки.

Об'єктивних кількісних показників оцінки аналітичної роботи не існує. Показником її ефективності є підготовка професійно компетентних, законних та актуальних управлінських рішень, спрямованих на усунення помилок і недоробок, розв'язання суттєвих проблем, підвищення результативності дій податкової служби.

Основним результатом аналітичної роботи є підготовка комплексного аналізу діяльності органів ДПС України в межах їх компетенції. За своїм змістом він може мати шість розділів.

1. Статистика суб'єктів підприємницької діяльності – платників податків.

2. Надходження податків і зборів (загальні, у тому числі до державного та місцевих бюджетів):

- обсяги, структура, динаміка, тенденції;
- втрати бюджету через пільги в оподаткуванні: загальна кількість отримувачів пільг, сума виплачених пільг, їх структура (ГДФО, ПДВ, податок на прибуток, плата за землю, збір за першу реєстрацію транспортного засобу тощо), динаміка, питома вага окремих пільг у їх загальній кількості;

• співвідношення надходжень і втрат;

3. Заборгованість за платежами до бюджету:

- загальна сума податкового боргу;
- структура та динаміка податкового боргу за видами платежів і адміністративними одиницями;
- стан погашення податкового боргу (загалом, у тому числі за рахунок заборгованості);
- причини утворення податкового боргу.

4. Заходи податкових органів для вирішення питання щодо несплачених своєчасно платежів (стягнення безспірно з платника, списання податкового боргу, несплаченого банкрутом за вироком суду, передання справи арбітражним судам, перерахування коштів до бюджету за рахунок продажу майна банкрутів) і вилучення готівки у боржників.

5. Контрольна робота органів ДПС:

- комплексні перевірки підприємств, установ і організацій, у т.ч. з виявленими порушеннями податкового законодавства;
- тематичні перевірки фізичних осіб – підприємців;
- донарахування за результатами контрольних заходів;
- застосування фінансових санкцій (пені, штрафи тощо);
- донарахування на одного спеціаліста;
- обчислення питомої ваги донарахувань у фактичному надходженні коштів до бюджету.

6. Розгляд ДПА скарг, звернень, апеляцій платників податків, що здійснюється за такими показниками:

- обсяг скарг і апеляцій, де оскаржені рішення податкових органів про зупинення операцій на рахунках, стягнення невнесених у строк платежів, штрафні санкції, постанови про накладення адміністративних стягнень, конфіскацію товарів тощо;
- обсяг рішень, скасованих у результаті розгляду скарг та апеляцій, їх питома вага в загальному обсязі;
- кількість зареєстрованих і ліквідованих свідоцтв платників ПДВ, у тому числі фізичних осіб – підприємців.

Крім того, підрозділи ДПС можуть здійснювати підготовку аналітичних документів, серед яких:

- довідки про виконання конкретних завдань (у встановлені терміни або щоденно, щотижня, щодаки, щомісяця тощо) та надзвичайні події;
- прогноз результатів діяльності, зокрема податкових надходжень станом на певну дату;
- довідки про стан роботи конкретних управлінь, відділів, служб або за встановленим напрямом діяльності (організаційна, кадрова, фінансова тощо);
- довідки про стан відомчого контролю;
- довідки про напрями взаємодії з іншими службами і правоохоронними органами.

У прогнозно-аналітичній роботі податкової служби останнім часом основний акцент робиться на розвитку

інформаційних технологій. Наприклад, планується розширення напрямів прогнозно-аналітичної роботи для оперативного виявлення проблем із виконання доведених показників доходів і своєчасного реагування на них, а також використання модельного апарату із визначення впливу зміни макроекономічних показників на рівень податкових надходжень. У частині аналізу розрахунків із бюджетом по секторах економіки і великих платниках податків запроваджуються кластерний аналіз та моніторинг основних сегментів економіки, нові сервіси обслуговування великих платників податків.

Події сьогодення вказують на те, що необхідно перейти від традиційної моделі оцінки економічної ситуації «держава – сектор економіки – регіон» до різних неформальних видів систематизації інформації про податковий потенціал регіонів, сегментів економіки, груп платників податків, а саме – до кластерного аналізу.

Прогнозування надходжень до бюджету – один із важливих інструментів забезпечення стабільних та ритмічних надходжень до бюджетів усіх рівнів, гарантування вчасного фінансування видатків.

Прогнозування податкових надходжень із застосуванням сучасних економіко-математичних моделей можна віднести до внутрішніх процесів організації податкової служби, рівень виконання яких безпосередньо впливає на найголовніший показник її діяльності – наповнення бюджету.

Висновки. Прогнозно-аналітична робота контролюючих органів є важливим елементом податкового адміністрування, ефективність якої, зокрема, впливає і на результати контрольно-перевірочної діяльності. Однак в Україні існує ряд проблем практичної реалізації цього елементу податкового адміністрування: нестабільність податкового законодавства, поглиблення кризових явищ в економіці, негативне ставлення платників податків до діяльності контролюючих органів, недостатність фінансування цієї діяльності, недосконалість методичного забезпечення тощо. Для розв'язання зазначених проблем потрібно посилити автоматизацію роботи контролюючих органів у царині податкового адміністрування, впровадити інформаційні технології і нові види обробки інформації у прогнозно-аналітичну діяльність податкових органів.

Література

1. Мельник В. М. Оподаткування: наукове обґрунтування та організація процесу: монографія / В. М. Мельник. – К.: Комп'ютерпрес, 2006. – 277 с.
2. Кузьо В. Б. Важливість аналітичної складової в роботі органів ДПС України всіх рівнів [Електронний ресурс] / В. Б. Кузьо. – 2012. – Режим доступу: <http://ndi-fp.ast.edu.ua/thesis/112/#.UcrvD5bPaSo>
3. Брызгалін А. В. Налоги и налоговое право: учеб. пособ. / [А. В. Брызгалін и др.]; под ред. А. В. Брызгаліна. – М.: Аналитика-Пресс, 1998. – 608 с.
4. Податковий кодекс України // Вісник податкової служби України. – 2013. – № 2-3. – 416 с.
5. Іванов Ю. Б. Адміністрування податків: навч. посіб. для самостійної підготовки магістрів спеціальності 8.050114 / Ю. Б. Іванов, Л. М. Карпов, К. В. Петросянц; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Харків: ХНЕУ, 2005. – 276 с.
6. Тарангул В. О. Масово-роз'яснювальна та просвітницька робота науково-дослідного центру з проблем оподаткування з актуальних питань податкового законодавства та податкової культури / В. О. Тарангул // Наукове життя. – 2012. – № 2. – С. 268–273.
7. Саймон Г. А. Адміністративна поведінка / Г. А. Саймон; пер. з англ. – К.: Артек, 2001. – 412 с.
8. Стиглиц Дж. Економіка державного сектора; пер. с англ. / Дж. Стиглиц. – М.: МГУ, Инфра-М, 1997. – 457 с.
9. Погорлецкий А. И. Принципы международного налогообложения и международного налогового планирования / А. И. Погорлецкий; Санкт-Петербургский гос. ун-т. – СПб.: Издательский дом СПбГУ, 2005. – 385 с.
10. Юткина Т. Ф. Налоговедение: от реформы к реформе: монография / Т. Ф. Юткина. – М.: Инфра-М, 1999. – 293 с.

Стаття надійшла до редакції 04.06.2013

References

1. Melnyk, V. M. (2006). *Taxation: the scientific rationale and process organization*. Kyiv: Computerpress (in Ukr.).
2. Kuzio, V. B. (2012). *The importance of analytical component in the work of STS of Ukraine at all levels*. Retrieved from <http://ndi-fp.ast.edu.ua/thesis/112/#.UcrvD5bPaSo> (in Ukr.).
3. Bryzgalin, A. V. (1998). *Taxes and the tax law*. Moscow: Analitika-Press (in Russ.).
4. Tax Code of Ukraine (2013). *Visnyk podatkovoї sluzhby Ukrainy (Bulletin of The Tax Service of Ukraine)*, 2-3 (in Ukr.).
5. Ivanov, Yu. B., Karpov, L. M., & Petrosians, K. V. (2005). *Tax administration*. Kharkiv: Kharkiv National Economic University (in Ukr.).
6. Tarangul, V. O. (2012). Public awareness and educational activities of scientific and research centre for taxation problems on relevant tax legislation and tax culture issues. *Naukove zhyttia (Scientific Life)*, 2, 268-273 (in Ukr.).
7. Simon, H. A. (2001). *Administrative behavior* (Trans. from Eng.). Kyiv: Artek (in Ukr.).
8. Stiglitz, J. E. (1997). *Economics of the state sector* (Trans. from Eng.). Moscow: Moscow State University (in Russ.).
9. Pogorletskyi, A. I. (2005). *The principles of international taxation and international tax planning*. St. Petersburg: Saint Petersburg State University Publishing House (in Russ.).
10. Yutkina, T. F. (1999). *Tax science: from reform to reform*. Moscow: Infra-M (in Russ.).

Received 04.06.2013

Журнал «Економічний часопис-XXI»

включено у SCOPUS!

Одна із найвпливовіших корпорацій світу Elsevier Corporation прийняла рішення про включення наукового журналу «Економічний часопис-XXI» у міжнародну наукометричну базу SciVerse Scopus (Нідерланди). Це було засвідчено офіційним листом, де зокрема зазначається:

«Dear Antonina Matviychuk, The title mentioned above has been evaluated for inclusion in Scopus by the Content Selection & Advisory Board (CSAB). The review of this title is now complete and the CSAB has advised that the title will be accepted for inclusion in Scopus. This journal it has a good academic level and interesting themes of articles. The title will be loaded in Scopus as soon the content has been processed for indexing. You can communicate that your journal is indexed in Scopus. You are also able to download banners for your homepage. Yours sincerely, Scopus Title Evaluation»

Таким чином, Scopus визнав, що журнал «Економічний часопис-XXI» має високий академічний рівень, актуальну тематику статей і відповідає основним вимогам Scopus, які є дуже високими.

До уваги авторів! У зв'язку із високими вимогами міжнародних наукометричних баз і великою чергою на публікацію статей у журналі «Економічний часопис-XXI» перевага надаватиметься статтям, що мають високий науковий рівень, підготовлені англійською мовою та цілковито відповідають усім вимогам, викладеним на сайті: <http://soskin.info/ea/>

Антоніна Матвійчук,
канд. екон. наук, доцент,
головний редактор наукового журналу «Економічний часопис-XXI»
antonina_matviychuk@i.ua